

TURKU Kärsämäki Tuulismäentie 13

kivikautisen asuinpaikan ja
metallikauden löytöpaikan koekaivaus

Simo Vanhatalo 1993

KAIVAUSKERTOMUS

Kohteen nimi: Turku Kärsämäki Tuulismäentie 13
Muinaisjäännöstyyppi: kivistä? asuinpaikka ja metallikautinen löytöpaikka

Lääni: Turun ja Porin lääni
Kunta: Turku
Kylä: Kärsämäki
Tila, no: K3, tontti 10

Paikan nimi: Tuulismäentie 13
Maanomistaja: Turun kaupunki
Osoite: Linnankatu 55, 20100 Turku

Peruskartta: Littoinen 1043 12, p. 1981

Koordinaatit: x = 6708 38
y = 570 80
z = 26 - 29

Rahoittaja: Museovirasto, koekaivausryhmä
Tutkimusaika: 2. - 13.8. 1993
Tutkimustapa: Koekaivaus; koekuopitus
Tutkimusala / kaivausala: 1500 m² / n. 25 m²

Kaivauksenjohtaja: Simo Vanhatalo, fil. yo
Piirtäjä: Vesa Laulumaa, FK
Kaivajien lukumäärä: 6 mv:n aluesuunnittelijan järjestämään työllistettävää

Kaivauslöydöt v.19: KM 27911: 1 - 24. Diar. 23.9. 1993

Valokuvat: f. 98278 - 84, kuvat 1 - 7, s. 9 - 10, luettelo s. 4

Diat: d. 30298 - 303, luettelo s. 4

Kartat: Yleiskartta 1:500 A3, s. 7
Pinta- ja pohjavaaituskartta 1:500 A3, s. 8

Karttaotteet: GT kartta 2, A4, s. 5
Peruskartta 1043 12 Littoinen, p. 1981, A4, s.6

Tutkimukset: Tarkastus: Veikko Lehtosalo 1961
Inventointi: Elina Saloranta 1987

Lähistön aikaisemmat löydöt: KM 15275: 3 kpl kivikautisia saviastianpaloja. Diar. 21.11. 1961.
(Pronssiesinekätkö, hävinnyt)

Tutkimusperuste: Tontilta löydetyn aarrelöytöpaikan etsiminen rakennuksen ja sen tontin myynnin takia.

Kohteen kuvaus:

Tuulismäentien kaivauskohde sijaitsee, noin 3 km itäkoilliseen Turun tuomiokirkosta, Tuulismäentien ja Kärsämäentien välissä olevalla laajalla pientalotontilla. Maasto nousee tontin kohti pohjoisreunaan, jossa kallion pinta on paikoin näkyvässä. Asuinrakennus on rakennettu 1800-luvun loppupuolella, perustukset ovat osittain kalliopohjan päällä. Tontin eteläosa on puutarhaa, jossa maaperä vaihtuu hiekasta saveen itäänpäin mentäessä.

Paikalta on aikoinaan löytynyt rautakautista korustoa; solkia yms., jotka on suullisten tietojen mukaan myyty romukauppiaille.

Tutkimusmenetelmät:

Alue tutkittiin perinteisin koekaivausmenetelmin. Tontille kaivettiin lapioin ja lastoin 18 kpl noin 1x1 m suuruista koekuoppaa, joista löytörikkainta eli kk 11 laajennettiin 3.5 m²:n suuruiseksi keramiikkalöytöjen takia. Koekuopat merkittiin Turun kaupungin kaavakartan pohjalta laadittuun yleiskarttaan.

Löydöt ja tutkimustulokset:

Koekuopista 8 ja 11, jotka olivat 4 - 8 m päässä talon eteläpuolella, tuli saviastianpaloja, ehkä metallikaudelle ajoittuvia. Maaperä oli hieman nokista liikkamaan värjäämää hiekkaa. Koekuopista 1, 2, 3 ja 4 tuli todennäköisesti kivikautisia kvartsi- ja kivilaji-iskoksia. Löydöt keskittyivät vajaan 50 m²:n suuruiselle alueelle.

Historialliseen aikaan kuuluvia löytöjä olivat koekuopan 4 pronssinen valinkuppi, koekuopan 14 metallisineti ja koekuopan 7 posliiniset astianpalat, joissa oli kaksipäisen kotkan kuva, joka viittaa venäläiseen alkuperään. Suullisten tietojen mukaan talon rakennuttaja ja asukas on ollut Venäjän armeijan varuspäällikkö, joten edellämainitut seikat tukevat toisiaan. Lisäksi löytyi mm. rautakuonaa, grafiittia? ja sulanutta lasia. Nämä löydöt yhdessä upokkaan kanssa viittaavat siihen, että paikalla olisi sulatettu metallia, joka on voitu käyttää sinitteihin tai myyty raaka-aineeksi Turun kultasepille.

Tontin yläreunasta löytyi vain vanhaa peltiromua.

Kiinteitä rakenteita edustaa koekuopan 8 vanha kivillä täytetty oja tai viemäri/vesijohtolinja.

Löytöaineiston määrät:

	kpl	paino
Grafiittia?	4	5
Kivilaji-iskoksia	2	158
Kvartsi-iskoksia	3	24
Metallisinetti	1	13
Posliiniastian paloja	5	37
Pronssiesineen katkelma	1	2
Pronssikuppi	1	53
Pronssinen napin tai niitin kanta	1	0.5
Rautaesine	2	12
Rautakuonaa	4	475
Saviastianpaloja	172	302
Sulanutta lasia	1	5
YHTEENSÄ	197	1086.5

Yhteenveto

Tontin niukat muinaislöydöt viittaavat siihen, että paikalla on ollut pienialainen kivi-metallikautinen (epineoliittinen?) asuinpaikka, joka on osittain tuhoutunut jo rakennustöiden ja puutarhatöiden yhteydessä.

Tutkimusten jälkeen museovirasto vapautti kohteen rauhoituksesta.

Helsingissä 1.3. 1995

Simo Vanhatalo

Valokuvaluettelo:

valok. S. Vanhatalo

- Kuva 1 / f.98278 Tuulismäentie 13 tontti, 1800-luvun lopulla rakennettu päärakennus ja taustalla ulkorakennus, kuvattu kaakosta.
- Kuva 2 / f.98279 Tontin puutarhaa ja tontin 24 kerrostalo, kuvattu lännestä.
- Kuva 3 / f.98280 Puutarhan aarrelöytöpaikkaa, kuvattu etelästä.
- Kuva 4 / f.98281 Tontin länsiosaa ja 1800-luvun lopulla rakennettu päärakennus, kuvattu lounaasta.
- Kuva 5 / f.98282 Koekuoppa 1, jossa näkyi muinaisen merenrannan aiheuttamia maa-aineksen lajittumisvyöhykkeitä.
- Kuva 6 / f.98283 Koekuopan 8, kivirakennelma (=viemäri/salaoja), kuvattu etelälounaasta.
- Kuva 7 / f.98284 Koekuoppa 11, ennen lopullista laajentamista, kuvattu lounaasta.

Dialuettelo:

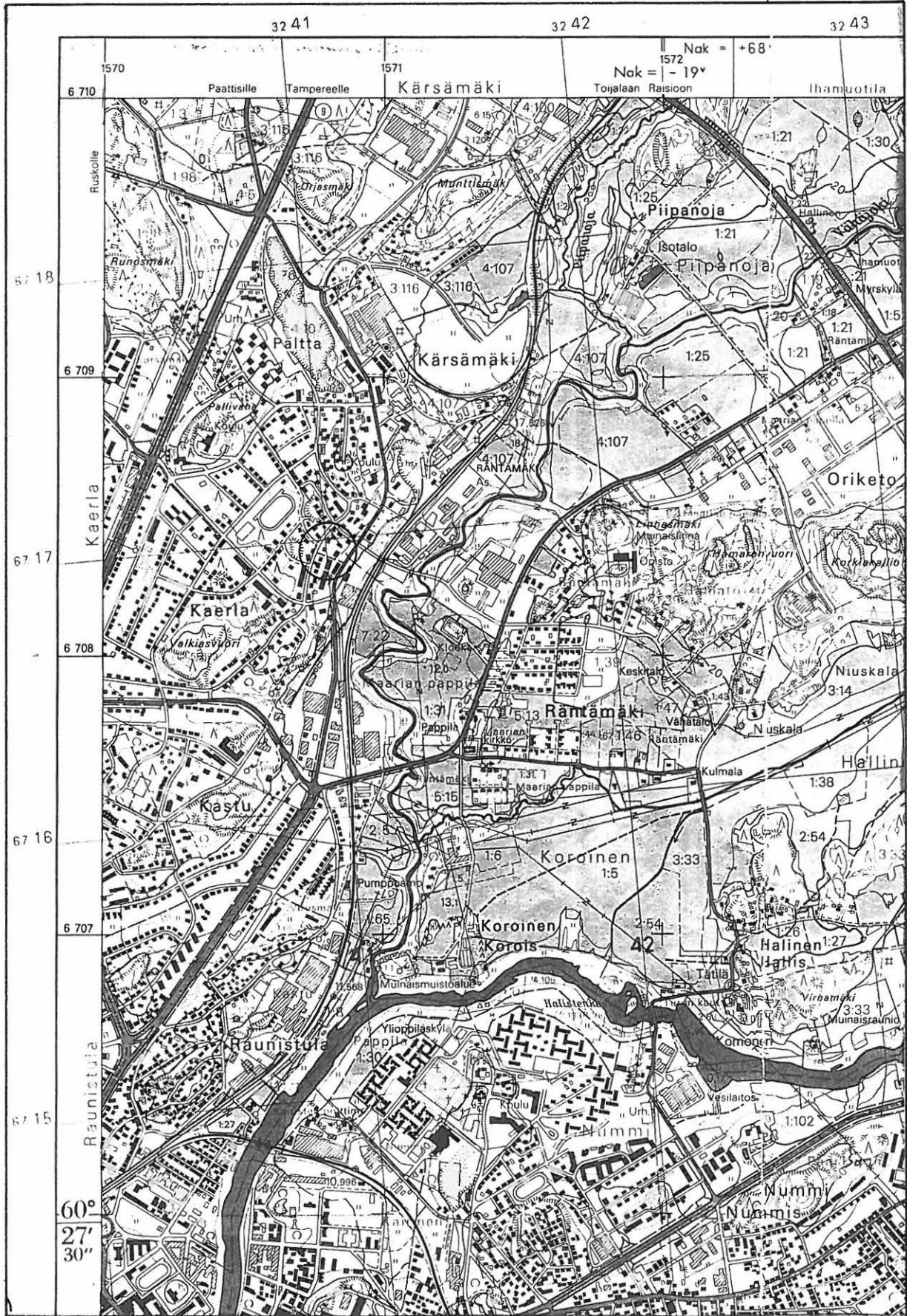
valok. S. Vanhatalo

- d.30298 Tuulismäentie 13 tontin puutarhaa ja tontin 24 kerrostalo, kuvattu lännestä.
- d.30299 Puutarhan aarrelöytöpaikkaa, kuvattu etelästä.
- d.30300 Tontin länsiosaa ja 1800-luvun lopulla rakennettu päärakennus, kuvattu lounaasta.
- d.30301 Koekuoppa 1, jossa näkyi muinaisen merenrannan aiheuttamia maa-aineksen lajittumisvyöhykkeitä, kuvattu pohjoisesta.
- d.30302 Koekuopan 8, kivirakennelma (=viemäri/salaoja), kuvattu etelälounaasta.
- d.30303 Koekuoppa 11, ennen lopullista laajentamista, kuvattu lounaasta.

TURKU Kärsämäki Tuulismäentie 13

TURKU Kärsämäki Tuulismäentie 13

TURKU, KÄRSÄMÄKI, TUULISMÄENTIE 13

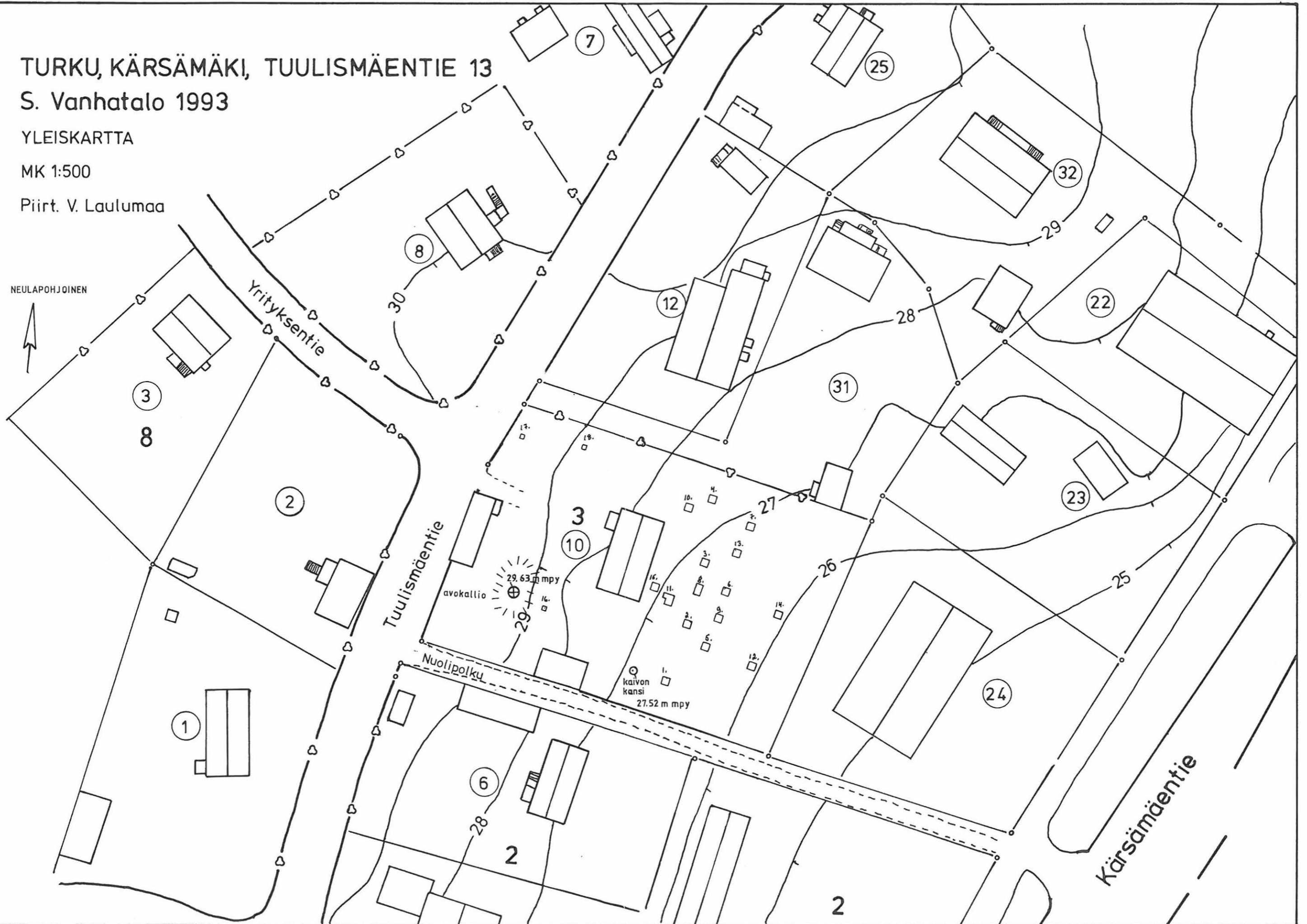
S. Vanhatalo 1993

YLEISKARTTA

MK 1:500

Piirt. V. Laulumaa

NEULAPOHJOINEN

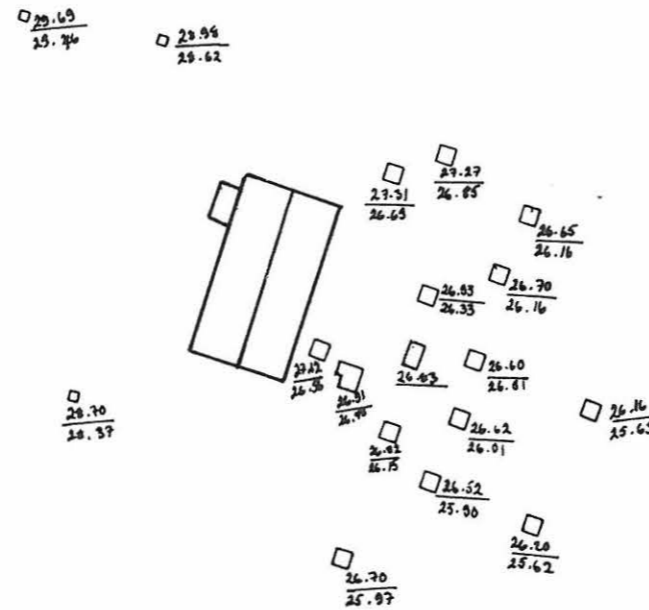
TURKU, KÄRSÄMÄKI, TUULISMÄENTIE 13

S. Vanhatalo 1993

PINTA JA POHJAVAAITUSKARTTA

MK 1:500

Piirt. V. Laulumaa

KUVA 1. F. 98278
TUULISMÄENTIE 13 TONTTI, 1800-LUVUN
LOPULLA RAKENNETTU PÄÄRAKENNUS
JA TAUSTALLA ULKORAKENNUS, KUVATTU
KAAKOSTA.

KUVA 2. F. 98279
TONTIN PUUTARHAA JA TONTIN 24
KERROSTALO, KUVATTU LÄNNESTÄ

KUVA 3. F. 98280
PUUTARHAN AARRELOÛTÖPAIKKAA, KU-
VATTU ETELÄSTÄ.

KUVA 4. F. 98281
TONTTU LÄNSIOJAA JA 1800-LUVUN
LOPULLA RAKENNETTU PÄÄRAKENNUS,
KUVATTU LÖUNASTA.

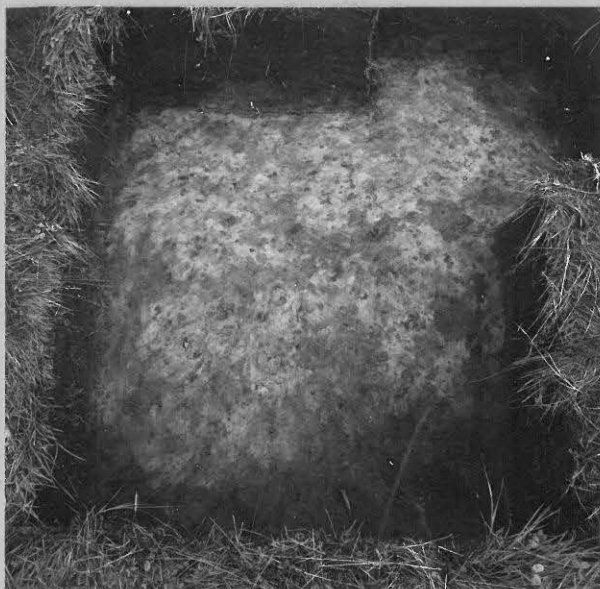
KUVA 5. F. 98282

KOEKUOPPA 1, JOSSA NÄKYI MUINAISEN
MEREKRANNAN AIHEUTTAMIA MAA-
AINESTEN LAJITTUMISVYÖHYKKEITÄ.

KUVA 6. F. 98283

KOEKUOPAN 8, KIVIRAKENNELMA
(=VIEMÄRI/SALPOJA), KUVATTU ETE-
LÄ LOUNAASTA.

KUVA 7. F. 98284

KOEKUOPPA 11, ENNEN LOPULLI'STA
LAAJENTAMISTA, KUVATTU LOUNAASTA.